

m'han passat a mi i els que sé d'altres companys.

El metge de "conducta" és un criat pluriforme de la gent que, enfaristolada amb l'humanitarisme i el caràcter sacerdotal de la nostra professió, ens obliga amb la ditxosa "conducta" i per el favor de la "conducta" a moure-nos sempre segons el seu caprici. I els metges, a pesar de les innombrables protestes, per a donar-los la raó, ens barallem per tal de poder-nos-hi moure.

* * *

Sota mateix d'una muntanya feréstega i pelada, coronada en el seu cim per les parets gruixudes d'un castell en runes, privant-li castell i muntanya l'escalfor del sol així que es comença la tarda, hi ha un agrupament de cases que formen el poble de Z.

El caseriu ocupa una franja allargassada i estreta que hi ha entre la muntanya—per aquesta part abrupta—i una riera que passa al peu de la mateixa.

Passa pel bell mig d'aquesta franja estreta i allargassada una carretera, quedant el poble constituït per un parell de carrers i unes quantes cases que, volent-se enfilars muntanya amunt, varen haver de quedar-se allí on trobaren lloc just i esquitit.

En la comarca té el poble de Z renomada per les runes del seu castell, per qualque font, si no salutífera, cèlebre, almenys, per les berenades que s'hi han fet i sobretot per les raons que sempre hi han hagut entre els seus moradors dividits en dos bàndols que es disputaven l'úsdefruit d'una vara—nos pas de Gessé—prima, negra i seca: capçada, per cada cap, d'uns metalls—no pas preciosos—i que per tot fruit porta—sense ésser de roure ni d'alzina—un parell d'aglans de passamateria.

Entre els moradors del poble de Z, les raons eren cosa tan necessària, que talment semblava que neixien en el cervell de cada un d'ells. Per les raons s'havien disputat marits i mullers, els pares renyien amb els fills, els germans es barallaven, les famílies s'aborrien i entre tots simulaven un *infern*. Caplicats a provocar noves raons cada dia, ni s'havien captivat d'urbanitzar la població, ni de construir un pont que els feia falta per anar a muntar al tren, que passava per l'altra banda de la negra riera, ni de cap cosa que els fós d'utilitat i necessària. Tot es movia, en el poble

de Z, al voltant de la possessió d'aquella vara vulgar i plebea i que cada un dels dos bàndols havia somniat si seria una vara màgica.

Hi ha qui assegura que la possessió d'aquella vara tenia la màgica virtut de fer tornar el blanc, negre; de convertir els rics en pobres i els pobres en rics, almenys quan es tractava de qüestions d'ordre tributari.

Amb motiu d'una epidèmia que va haver-hi a la comarca i fins i tot fora la comarca, se'ls va acudir als moradors del poble de Z de buscar un metge que volgués fer vida comú entre ells, en comptes de tenir-lo d'anar a buscar—quan el necessitaven—a uns quants quilòmetres més lluny. Fins en tractar-se d'això no hi hagué possibilitat d'entendre's. Hi hagué parloteigs i, per últim, es nomenà una *Comissió pro-metge* que, ho i estant integrada per elements de cada bàndol, no eren acceptades les seves resolucions per els dos bàndols—ço que vol dir que no es feien les pessetes—i, consegüentment, cada dos per tres havien de canviar de metge i sempre quan el tenien fora se'n planyien dient:

—*Vès, ara que ja ens començava a conèixer les naturaleses.*

Hi anava un altre metge *nou*—que cada any, o abans, era *nou*—i, tant els de l'un bàndol com els de l'altre, tot era treballar per a guanyar-se'l i fer-se'l seu. I, si el metge no es partia ben equitativament entre els dos bàndols, ja no era *nou* perquè l'acomiadaven i n'hi portaven un altre que des d'aquell moment ja tornava a dir-se *nou*.

Va venir, però, un temps en què els metges cansats de les coses que passaven, perquè no es guanyaven prou la vida i per veure si podien evitar d'haver de tenir més cura d'aconcentrar els partits de tants i tants pobles com el poble de Z, hi ha pel món, es posaren d'acord i formaren una *Entitat* que, com a primera feina, volgué regular l'exercici de la professió de la Medicina en els pobles petits i grans.

Va anar aleshores al poble de Z un altre metge *nou*, que el primer que va fer va ésser anullar la *Comissió pro-metge* i tot marxà bé per una temporada més llarga que la de tots els altres metges *nous* que hi havien passat.

Els acords presos per tots els metges constituïts en *Entitat*, es complien perfectament i el metge podia fer de metge prescindint dels bàndols.